

לעילוי נשמה
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

פרשת וירא

חידושי תורה ושאלות מ - א' ועד ת' על **פרשת השבוע** ועניינא דיומא מהמפרשים מדרשים וכד'
התשובות מסודרות לפי סדר **א-ב**
בפרשה 147 פסוקים = זמן הגאולה

ויטע אָשׁל בַּבָּאָר שֶׁבַע (כא לג) – בזכות שנטע אברהם אבינו ע"ה **אשל** זה שהוא נוטריקון אכילה שתיה לווייה שהיה עושה ומגייר גיורין ומכניסם תחת כנפי השכינה, יזכו בניו ל-הנה אֲנֹכִי שֶׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא (מלאכי ג כג) שעולה ר"ת **אשל** כן הקב"ה משלם לבניו.
(רבינו אפרים)
אשל ר"ת - **אשרי** שישמע למצותיו. אברהם אבינו הודיעם את חוקי האלוקים ואת תורותיו ואמר להם אשרי האדם ששומע למצות ה'
שאחר שאכלו ושתו אצלו וזום למצות ה' ולימדם חוקיו. (אמרות ה) **אשל** ר"ת - **שני** לחת אבנים. בזכות אברהם אשל אברהם. ס"ת
יו"ד תם, יו"ד רמו ליצחק, תם יעקב, דבזכות האבות ומשה זכו לזה. כתב רבינו אפרים ז"ל **רָאָה רָאִיתִי אֶת עֲנִי עָמִי** (שמות ג ז) ר"ת
גימטריא **ישראל** (541) (חומת אנך שמות לד א)

סיפר הגאון ר' חיים מוואלוז'ין: מעשה באדם אחד שהיה עשיר גדול, והרבה מאד במצוות צדקה והכנסת אורחים כפי עשרו. יום אחד, פרצה שריפה בעיר, וביתו של העשיר עלה באש, ולא נותר מרכושו מאומה. בא האיש לפני הגאון רבי אליהו מוואלנא, ושאלו: רבי, וכי זה שכרי מכל עמלי? הרי כל ימי הייתי מפריש מעותי לצדקה, ופיזרתי הון רב בהכנסת אורחים, וזה מה שעלה בסופי? ענה לו הגאון: באברהם אבינו כתוב: **ויטע אָשׁל בַּבָּאָר שֶׁבַע** ואמרו חז"ל: **"אשל"** הם ר"ת של **אכילה שתיה לויה**. ואילו אתה-סיים הגאון רק האכלת והשקית עניים, אולם לא קיימת בהם את מצוות הליווי. ואם כן אכילה ושתיה, נשאר רק ר"ת **אש**.

סגולה למציאת אבדה - אמר רבי בנימין הכל בחזקת סומין עד שהקדוש ברוך הוא מאיר את עיניהם מן הכא **ויפקח א-להים את עיניו ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת** (כט יא).
פירש הי"ע יוסף' – הכל בחזקת סומין שאין העין יכולה לראות אלא במה שניתן לה רשות אעפ"י שהיה הדבר לפניו, וכן היה עם הגר שלא נברא זה הבאר מחדש אלא שם היה ולא היה לה רשות לראותו עד שפקח אלקים את עיניה.
בספר 'עבד אברהם' מובא לומר - ריבונו של עולם הרי סדנא דארעא חד הוא, כלומר כל כדור הארץ נחשב כגוש אחד לפניך ואתה מלכו של עולם מלא כל הארץ כבודך אם כן אין לך נפקא מינה איפה מונחת האבדה שאבדה לי, אז יהי רצון מלפניך שכאילו האבדה נאבדה לי במקום זה ואמצאהו עתה.
בספר 'רפאל המלאך' כתב - ידליק נר ויתן צדקה לכבוד רבי מאיר בעל הנס זע"ה, ויאמר כך: אלהא דמאיר ענני! אלהא דמאיר ענני! ותעזור לי שאמצא את האבדה או שיחזירו לי במהרה את אבידתי אשר איבדתי בזכות שנתתי סך (יזכיר הסכום) לצדקה לכבוד רבי מאיר בעל הנס זכור לטוב. בספר 'מדרש תלפיות' כתב - קיבלתי כל מי שמאבד איזה דבר, אם ינדור למאור, יאמר כך: "אם אני מוצא אותה, הריני נודר סך מעות שמן למאור לנשמתו של ר' מאיר בעל הנס", ומיד מוצא האבדה, ובלבד שלא יעבור זמן, שאם האבדה היא מעות, אפשר שכבר הוציא אותם המוצא בהוצאות. ואם היא בגד או שמלה, אפשר שהוליכה למקום אחר או עשה בה שינוי באופן שאינו ניכר, ואז אין מועיל הנדר.

סגולה לכבוש את האויב - לומר שלוש פעמים, את הפסוק הבא (ישר והפוך) **ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים מקטון ועד גדול וילאו למצוא הפתח. הפתח למצוא וילאו גדול ועד מקטון בסנוורים הכו הבית פתח אשר האנשים ואת** (בראשית י"ט).
לאחר מכן יש לומר: **תפול עליהם אימתה ופחד בגדול וזעזע דמו פאבן עד יעבור עמך ה' עד יעבור עם זו קניית** (שמות ט"ו).

תנו רבנן בארבעה שבילין חמה מהלכת בארבע עונות השנה ובכל שינוי מזג האויר: ניסן אייר וסיון — מהלכת חמה בהרים, כדי לפשר (להפשיר, להמיס) את השלגין שהצטברו בחורף, תמוז אב ואלול — מהלכת החמה בימים, כדי ליבש את הנהרות שאז הנהרות נובעים פחות מבכל ימות השנה, והמים נעשים ענני גשם, טבת וכסליו — מהלכת החמה במדבר, שלא ליבש את הזרעים שנזרעו בישוב ומתחילים לצמוח בעונה זו. (פסחים דז.)
בתפילת שחרית בפיוט 'אל אדוני' אנו מתפללים - **שְׁמַחִים בְּצִאתָם וְשָׂשִׂים בְּבואָם עֲשִׂים בְּאִימָה רָצוֹן קוֹנִים (קוניהם).**
בְּאִימָה ר"ת - אוויר, ימים, מדברות, הרים. הם ד' שבילים שהחמה מהלכת בהם במשך השנה. (טעמא דקרא)
פיוט 'אדון עולם' מיוסד על א"ב: בבית הראשון עשר תיבות כנגד עשרת הדברות, ובבית האחרון י"ב תיבות כנגד י"ב מזלות, נשאר תשעה אמצעיים שבכל אחד מהם שמונה תיבות, שהם בכללן ע"ב כנגד שם המפורש (מחזור ויטרי עמ' 154, ועי' שו"ת מהרש"ל סי' ס"ד).
(אוצר דינים ומנהגים)

ויהי אחר הדברים האלה והא-להים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. (כב א) איתא במשנה על הראשונה הוא אומר, מי שענה את אברהם בהר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה, ברוך אתה ה' גואל ישראל. (תענית ב ד)
לכאורה מי שניצל הוא יצחק וזאנו אומרים גואל ישראל. ועוד, בתפילות בראש השנה אומרים 'ועקידת יצחק לזרעו תזכור'. מדוע לא אומרים 'עקידה שעקד אברהם אבינו תזכור'.
נסינו של אברהם אבינו מעורר זכות של תורה שבכתב, משום ששמע מפי הקב"ה בכבודו ובעצמו מפי ה', לעומת יצחק אבינו מסירות נפשו גדולה יותר כי שמע בקול אביו והאמינו כי כן ציווה לו הקב"ה, וזהו מסירות נפש של תורה שבעל פה, ויצחק מסר נפשו על דברי חכמים במה שהוא מחוץ לשכל ולא הרהר על דברי חכמים משום כך אנו אומרים ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור לאלו ששומעים לתורה שבעל פה. ועל כן אנו אוכלים בעולם הזה את זכותו של יצחק אבינו ע"ה. ומכיוון שנגאל יצחק נגאלו כל ישראל.
(תורת משה)

שאלות

- א. על משה רבינו נאמר **חכם לב יקח מצות** (משלי יח) לפי שבשעה שכל ישראל היו עוסקין בביזת מצרים הוא היה עוסק במצוות שנאמר **ויקח משה את עצמות יוסף עמו** (שמות יג). **ונאָויל שְׁפִתַיִם יִלְבֹּט** לשון יגיעה ויש בספרי בפרשה **וַיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְנִים** (במדבר יא) אמרו כמה נתלבטנו בדרך. (רש"י שם) אין העם אלא רשעים אין מתאוננים אלא לשון עלילה מבקשים עלילה האיך לפרוש מאחרי המקום. על מי עוד נאמר הפסוק **חכם לב יקח מצות ונאָויל שְׁפִתַיִם יִלְבֹּט**.
- ב. **ויאמרו האנשים אל לוט עד מי לך פה חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לך בעיר הוצא מן המקום**. (יש"ב) לכאורה באיזה זכות ניצל לוט שהיה רשע דכתיב **ויסע לוט מקדם** (יג יא) פרש"י - הסיע עצמו מקדמונו של עולם. אמר: אי אפשר לא באברם ולא באלוהיו. אם תאמר בזכות אברהם, קי"ל ברא מזכי אבא ולא אבא מזכי ברא ק"ו שהוא בן אחיו.
- ב. בפרשתנו אחיו מת בלא בנים והוא ייבם את אשת אחיו וקם על שם אחיו.
- ג. **ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את שרה**. (כ ב) לכאורה אחרי שנלקחה לפרעה ונעשה לו נס ע"י הנגעים מדוע חזר לומר אחותי היא, והרי אין סומכין על הנס.
- ד. הרואה את אשתו של לוט כשהיא נציב מלח, מה מברך, ועל לוט מה מברך.
- ה. **וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵכֵן בַּסְּנוּרִים מְקַטְוִן וְעַד גְּדוֹל יִלְאוּ לְמַצּוֹא הַפֶּתַח**. (יש"א) הפו לשון רבים. לכאורה קי"ל דאין מלאך אחד עושה שני שליחויות כצד שני המלאכים הכו אותם בסנוורים.
- ו. ראייה בפרשתנו שנשים פסולים לעדות.
- ז. על איזה מידה נאמר עליה שהיא תחילה ותכשיט לכל המידות והיא מתקנת את כולם.
- ח. אמר רבי אלעזר מאי דכתיב (ישעיה ב, ג מיכה ד, ב), **וְהָלְכוּ עִמָּיִם רַבִּים וְאָמְרוּ לָנוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר יְ-הוָה אֵל בֵּית אֱ-לֹהֵי יַעֲקֹב**, אלהי 'יעקב' ולא אלהי אברהם ויצחק. אלא לא כאברהם שכתוב בו 'הר', שנאמר (בראשית כב, יד), **אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהַר יְ-הוָה יִרְאָה**. ולא כיצחק שכתוב בו 'שדה', שנאמר (שם כד, טג), **וַיִּצְאָ יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה**. אלא כיעקב שקראו 'בית' שנאמר **ויקרא את שם המקום ההוא בית אל** (שם כח, ט). בתפילת מוסף אנו מתפללים **בְּנֵה בֵּיתְךָ כְּבַתְחִילָה כּוֹנֵן בֵּית מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹו, הֲרֹאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ, שְׁמַחְנוּ בְּתַקּוּנֹו, מַה הִבִּיאֹר כְּבַתְחִילָה**. מה ההבדל בין בית המקדש הראשון לשני.
- ט. **וַתִּבֹּט אִשְׁתּוֹ מֵאֲחֵרָיו וַתֵּהִי נָצִיב מְלַח**. (יש"כ) פרש"י - בְּמִלַּח חֲטָאָה וּבְמִלַּח לְקַתָּהּ. אָמַר לָהּ: תְּנִי מְעַט מְלַח לְאוֹרְחַיִם הַלְלוּ! אָמְרָה לּוֹ: אַף הַמְנַהֵג הֲרַע הֵנָּה אֲתָהּ בָּא לְהַנְהִיג בְּמָקוֹם הַזֶּה? אֵימָה בְּמִדְרַשׁ (ילקוט"ש) רבי יצחק אמר: על שחטאה במלח. באותו הלילה שבאו המלאכים אל לוט מה היא עושה? הולכת אל כל שכנותיה ואומרת להן: תנו לי מלח שיש לנו אורחים, והיא מתכוונת שיכירו בהם אנשי העיר; **וַתֵּהִי נָצִיב מְלַח**. מה הטעם שמכל הסעודה שעשה לוט למלאכים כעסה אשתו דווקא על המלח.
- י. אָמַר רַב הוּנָא: כָּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ — אֱלֹהֵי אַבְרָהָם עֲבָדוּ. וְכַשְׁמָת, אוֹמְרִים לּוֹ: "אֵי עֲנִיּוֹ, אֵי חֲסִיד, מְתַלְמִדְיוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ". וְאַבְרָהָם אֲבִינוּ מֵנָּה לֵן דְּקִבַּע מְקוֹם? דְּכָתִיב: **וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר עַמְד שָׁם** (יש"כ), וְאֵין "עַמְדָּה" אֵלָּא תַּפְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קו ל) **וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל** (ברכות ו:). **לכאורה** למה חייבו מקום קבוע לתפילה, יותר מהיותה פעם כאן ופעם כאן עד שקראו עניו וחסיד.
- י. **וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר וַיִּקַּח לָחֶם וַחֲמַת מִיֵּם וַיִּתֵּן אֶל הַגֵּר שָׁם עַל שְׂכָמָה וְאֵת הַיֶּלֶד וַיִּשְׁלַחֶהּ** (כא יד) באיזה גיל היה ישמעאל ומדוע קורא לו ילד.
- י. מספר הבדיקות שעושים בסכין לפני השחיטה – אותם קיים אברהם אבינו ע"ה רמזו בפסוק **ויקח את המאכלת** (כב י).
- כ. מלח פטור מן המעשרות. איזה דברים שגידולם מן הארץ, פטורים מתרומות ומעשרות אין להם דיני שביעית וברכתם שהכל. (בארץ ישראל)
- כ. כיצד יכול היה אברהם להקריב את יצחק כיון שהוא שוחט נהיה אונן, ואונן אסור להקריב. מדוע לא נתן אברהם מתנות כהונה זרוע לחיים וקיבה מהפר ששחט למלאכים.
- ל. באיזה גיל היה יצחק בשעת העקידה ובאיזה גיל ישמעאל.
- מ. **ויקמו משם האנשים וישקפו על פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם**. (יח טז) פרש"י - לְלוֹזְתָם, כְּסָבוֹר אוֹרְחַיִם הֵם. תַּרְגוּם אוֹנְקְלוֹס וְאַבְרָהָם אָזִיל עִמָּהוֹן לְאֵלֹוֹאֵיהוֹן. שיעור מצוות לווייה שאברהם אבינו הלך עמהם לשלחם.
- נ. **כי ברך אברהם והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים**. וכן ההבטחה שזרעו ירבה ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים.
- ס. **ויקח חמאה וקלב וכו' הקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאכלו**. (יח ח) איך ייתכן שהאכיל אברהם אבינו לאורחיו בשר בחלב. באיזה מקרה אין איסור של בשר וחלב.
- ע. **וַתִּבֹּט אִשְׁתּוֹ מֵאֲחֵרָיו וַתֵּהִי נָצִיב מְלַח**. (יש"כ) שמה של אשתו של לוט.
- פ. **אֲרֻדָּה נָא וְאַרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה וְאִם לֹא אֲדַעָה**. (יח כא) פרש"י - וְרַבּוֹתֵינוּ דְּרָשׁוּ: "הַכְּצַעֲקָתָהּ" — צַעֲקַת רִיבָה אַחַת שֶׁהִרְגִּינָהּ בְּמִיתָה מִשְׁנָה עַל שֶׁנִּתְּנָה מְזוֹן לְעֵנִי. שמה של ביתו של לוט, אותה הרגו במיתה משונה על שנתנה מזון לעני.
- צ. גדולה היא הפרנסה שגורמת לתחית המתים לבוא שלא בעונתה – על ידי אכילה זכתה להחיות את בנה.
- ק. **פי משחתים אנתנו את המקום הזה** (יש"ג) מספר השנים שנדחו המלאכים ממחיצתן, לפי שנתגאו ואמרו **פי משחתים אנתנו** כאילו הדבר בידם שהיה להם להיזהר בדבריהם לפי שאינם אלא שלוחי המקום.
- ר. **ונבא א-להים אל אבימלך בחלום ויאמר לו הנה מת על האשה אשר לקחת והוא בעלת בעל**. (כג) למה התרה הקב"ה את אבימלך, ואצל פרעה לא התרה ומיד הכהו.
- ש. **אֲרֻדָּה נָא וְאַרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ כָלָה וְאִם לֹא אֲדַעָה**. (יח כא) לכאורה יש לשאול וכי יש ספק כלפי קב"ה ח"ו?
- ש. **ויאמר פי את שבע כבשת תקח מזדי בעבור תהיה לי לעדה פי תפתי את הבאר הזאת**. (כא ל) איזו קפידא היתה מקב"ה לאברהם אבינו על השבע כבשות שהביא לאבימלך ועל השבועה שנשבע לו.
- ת. **וַיִּתְמַהֲמַהּ וַיִּנְחֲזוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁמֵי בְנֹתָיו בְּחִמְלָת יְ-הוָה עֲלֵיו** (יש"ט) פרש"י - כדי להציל את ממונו. פירוש המילה **וַיִּתְמַהֲמַהּ** והטעם שבטעמי המקרא מסומן בשלשלת.

מקורות / חידוין *

ב. **וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל לֹוֹט עַד מִי לָךְ פֶּה.** גי' בועז שניצול לוט בזכותו כמ"ש רז"ל **שְׁמֵי בְּנֵי־הַנְּמֻצָּאִים** וכתוב **מִצְאָתִי דוֹד עֲבָדִי** שיצא מבוועז וכן פ"ה גי' **בועז** וכן פ"ה **פסוקים במגילת רות.** לקוטים בס' רבינו אפרים כ"י. והנה מציינו שבזכות אברהם ניצול לוט כדכתיב **וַיְהִי בְשָׂחָת אֱלֹהִים אֶת עָרֵי הַכְּפָר וַיִּזְכְּרֵם אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לֹוֹט** וגם מצאתי בליקוטים הנז' **אֶמְלִטָּה נָא שְׁמָה הֲלֹא מִצְעָר ר"ת מִשָּׁה** וגם **שְׁמָה** אותיות **מִשָּׁה** וכן **מִהָר הַמְּלִט שְׁמָה** ר"ת **מִשָּׁה** כי בזכות משה נעשו ללוט כל הנסים האלו עכ"ל. ולפ"ז לוט ניצול בזכות אברהם משה דוד ור"ת אברהם משה דוד הוא **אדם** והוא בגי' לו"ט ואפשר לתת טעם להצלתו בזכות משה כי כתוב בספר הגלגולים כי לוט הוא הבל בן אדה"ר. וידוע דמשה רבינו בחי' הבל ומשו"ה אהניא ליה זכות משה ודוק היטב. (נחל קדומים עה"ת)

ח. **אֲרוֹן וּכְפֹרֶת וּכְרוּבִים** כו'. בפ"ק דכריתות ופ"ג דהוריות יליף ליה מקרא דאֲרוֹן יִאֲשִׁיחוּ גִּזְזוּ וּבְכֻלָּו כְּפֹרֶת וּכְרוּבִים שְׁעָלֵיו וּבַחַד חָשִׁיב לְהוּ כְּפֹרֶשׁ"י וְעוֹד חָשִׁיב שֵׁם שִׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְצַנְצְנַת הַמֶּן וּמְקֹלוֹ שֶׁל אֶהָרֶן כו' שגם הם נגנזו עם הארון והכא לא חשיב אלא הנך חמשה דברים החשובים וצורך בהן הרבה והם נחשבים חסירים בבית שני דמחסרון ה' של ואכבדה יליף לה דהיינו ה' דברים מכובדים שהיו חסרים בבית שני. (חידושי אגדות שם)

י. **כָּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִהְיֶה בְּעֶזְרוֹ.** נראה לי בס"ד מקום המיוחד לתפלה הוא הלב, אך יש אדם שהוא פעם מכויין ופעם אינו מכויין, נמצא זה אינו קובע מקום לתפלתו, אבל **המכויין תמיד בלבד הרי זה חשוב קובע מקום לתפלתו**, וזה אלהי אברהם בעזרו כי אברהם אבינו ע"ה קבע מקום לתפלתו בלבדו תמיד, דכתיב (בראשית יט, כז) **אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה',** איזהו מקום שהוא גלוי לפני ה' לבדו, זה הלב, מה שאין כן הפה הוא לפני אחרים גם כן. **ועוד** נראה לי בס"ד **מְקוֹם** ראשי תיבות מעשה קול ומחשבה, ובאה המחשבה בתוספת וא"ו לכלול עמה הכונה, כי המחשבה במוח והכונה בלב, והם כחדא נפקין וכחדא שריין כנודע, והתפלה היא קול, אך צריכה להיות שלימה במעשה שיחתך האותיות בשפתיו, ואמרינן בגמרא בעדים זוממין עקימת שפתים היא מעשה, וגם צריכה להיות שלימה בכונה ומחשבה, והאבות זיע"א עבדו את ה' עבודה תמה במעשה וקול וכונה ומחשבה, ולהיות שאברהם אבינו ע"ה היה הוא ראשון בעבודת הקודש השלימה הזאת נתפרשה בו השלימות הזאת בפסוק **אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שָׁם אֶת פְּנֵי ה',** נרמז בתיבת **מְקוֹם** שלימות הנזכר שהוא ראשי תיבות מעשה קול ומחשבה כי הוא"ו לרבות כונה כאמור, ואמר **אֶת פְּנֵי ה'** רמז לאותיות שאחרי שם הוי"ה שהם **כּוּז"ו** מספרם ט"ל [39] כמנין ג' פעמים **אהבה** [13], שהיה להם אהבה במעשה אהבה 'בקול אהבה בכונה ומחשבה'. או נראה לי בס"ד אומרו קובע מקום לתפלתו כלומר **מכויין תמיד כנגד ירושלים** ובית המקדש ובית קודש הקדשים שנאמר (שיר השירים ד' ד') **בְּנֵי לְתַלְפִּיז, תל שכל פיות פונים בו כי שם שער השמים לעליית התפילות.** או נראה לי בס"ד **מְקוֹם מ"ו ק"ם** רמז ליסודות אבא ואמא שהם מ"ו מילוי הוי"ה דיודי"ן, וק"ם מלוי אהי"ה דיודי"ן, כמו שכתב רבינו האר"י ז"ל בביאור המשנה (אבות פרק ג, יח) **תְּבִיבֵינִי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאוּ בְּנֵים לְמָקוֹם, יעויין שם, גם כתב עוד בביאור מאמר ר' אליעזר לתלמידיו לפני מי אתם מתפללין, רצונו לומר להמשיך מוחין גם מצד אבא ולא יספיק מצד אימא בלבד, וזה לפני מי, כי אבא הוא יותר לפני מי, עד כאן דבריו ז"ל, גם ידוע בכונת העמידה אלהי אברהם, חכמה, אלהי יצחק, בינה, ואלהי יעקב, דעת, וזה שאמר **כָּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ מ"ו ק"ם** להמשיך מוחין מן חכמה ובינה ולא יספיק משל בינה בלבד, אז **אֱלֹהֵי אַבְרָהָם** חכמה שהוא סוד אבא יִהְיֶה בְּעֶזְרוֹ. ונראה לי בס"ד אומרו כל הקובע בא לרבות בתיבת כל **אפילו מי שיש לו מקום משובח בבית הכנסת** שהוא מקום גדולים, ואם כן בלאו הכי יש לו השתוקקות ורצון למקום זה בשביל מעלה וחשיבות, עם כל זה הרי זה משובח, ויש לו שכר טוב שאלהי אברהם בעזרו, אי נמי בא לרבות **אפילו שהוא שליח ציבור** שמושכר לעמוד לפני התיבה במקום המיוחד לשליח ציבור, אפילו הכי יש לו שכר על הקביעות דאלהי אברהם בעזרו. (בן יהודע שם) **כל הקובע מקום כו'.** מבואר דכל המשנה מקום תפלתו הוא מקבל שפע וכה אלהי כפי אותו המקום והרוח כמו שאמרו (ב"ב כ"ה) כל הרוצה להחכים ידרים להעשיר יצפין אבל הקובע לו מקום אחד לתפלתו בלי שינוי הוא מייחד כחות אלקים לשם האחד האמיתי וזה אומרו אלהי אברהם בעזרו שנאמר וישכם וגו' והוא מבואר כמ"ש בפסחים (ק"י:): שאמר לו הקב"ה והיה ברכה בך חותמין בשם ההויה שם המיוחד שעל ידי אברהם נתייחד שמו יתברך ב"ה בעולם וראוי לומר עליו אי חסיד כו' שזו ממדת חסידות הוא שמבקש צרכיו ממדת הרחמים ואין פונה פניהו לבקש גדולות בדרך אחר וק"ל. (חידושי אגדות שם)**

ס. כתב החזקוני - ואע"פ שאין ראייה לדבר לאכול גבינה קודם בשר ולא בשר קודם גבינה זכר לדבר **נִיֻּחַת תְּמָאָה וְתִלְבַּב** והדר **וּבֶן הַכֶּקֶר אֲשֶׁר עָשָׂה** .

ת. **שלוש פעמים מצאנו בתורה, בספר בראשית, את הטעם "שלשלת":** בפרשת וירא (יט טז), לגבי לוט, נאמר "ויתמהמה", ושם ברור שהטעם שלשלת בא לומר שהוא התמהמה מאוד. הפעם השניה היא בפרשת חיי שרה (כד יב), לגבי אליעזר עבד אברהם: "ויאמר ה' אלוקי אברהם הקרה נא לפני וגו' -" על המילה "ויאמר" יש שלשלת, ואף שם הכוונה מובנת: אליעזר אמר זאת במתינות ובדביקות. הפעם השלישית היא בפרשת וישב (לט ז-ח), כאשר אשת פוטיפר ניסתה להחטיא את יוסף. ושם, על המילה "וימאן", יש שלשלת - לרמז שיוסף נלחם עם עצמו ומיאן לדבריה. [וכן נרמז כאן שיוסף לא רצה לנתק את שלשלת הדורות. - עיין "מנחם ציון" לרמב"צ זקס פרשת וישב]. **הפעם הרביעית** בפרשת הקרבנות המובאים בפרשת צו כתוב בפסוק "ויגש את פר החטאת וגו' וישחט" (ויקרא ח יד-ט), המתבונן בטעמי המקרא בפסוקים אלו, ישים את ליבו לשינוי מעניין: על המילה "וישחט" בפסוק שלפניו, יש טעם "רביעי". בהמשך, לגבי איל העולה (בפסוק יט), על המילה "וישחט" יש "אתנחתא". ואילו לגבי האיל השני (בפסוק כג), שאף לגבי ונאמר "וישחט", יש את הטעם הנדיר "שלשלת". הביאור בזה - לפי שבשבעת ימי המילואים, הצטווה משה לעשות את כל עבודת קרבנות המילואים, וכפי שנאמר בפרשת תצוה (שמות כט), הרי משה היה צריך בעצמו לקחת את הדם. ואם כן, כשם שביום הכיפורים היה הכהן הגדול שוחט רק רוב הסימנים, כדי שיוכל לקבל את הדם, כך גם בקרבנות אלו - פר החטאת ואיל ראשון - שבהם משה עצמו היה צריך לקבל את הדם, שחט משה רוב הסימנים [ואף שביום הכיפורים מירק אחר שחט על ידו, אין זה אלא מדרבנן]. לעומת זאת באיל השני, שהיה צריך לזרוק מדמו לא רק על המזבח, כמו בפר ובאיל הראשון, אלא היה צריך גם לתת מדמו על תנוך אוזן אהרן ועל בוהן ידו ורגל והימנית, וכן על תנוך אוזן בני אהרן ועל ידם ורגלם הימנית - שם אדרבה, צריך היה הרבה דם, ולכן באיל השני שחט את שני הסימנים, ולא הסתפק ברובן. זאת נרמז בטעם השלשלת - לומר שכאן, שלא כמו בקרבנות הקודמים, המשיך משה בשחיטה עד הסוף וגמר את שני הסימנים, ולא רק רובן. (כמצא שלל רב - ויקרא ח יד)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת

התשובות אינם להלכה למעשה,

הערות והארות יתקבלו בברכה

לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

לקבלת העלון במייל נא לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com